

Renesans i Barok - stylę architektoniczną

Wykonali uczniowie:

Jakub Smal, Jakub Bielecki,
Bartosz Wieczorek, Kacper Niziołek.

Opiekun:

Jadwiga Sochacka

- **Renesans** w architekturze stanowił odzwierciedlenie poglądów filozoficznych odrodzenia, poszukujących wzorców w świecie antycznym. Renesans otworzył erę nowożytną w sztuce i trwał od schyłku średniowiecza do początków baroku. Ponieważ różnice czasowe rozkwitu renesansu w różnych krajach są ogromne (np. między Włochami i Europą Północną), nie jest możliwe ustalenie jednolitych dat, w których panował.

- Budynki cechuje zwartość planu, prostota, czytelność i harmonia bryły wyraźnie opartej na ziemi (budynki przestają sprawiać wrażenie odrywania się i wznoszenia ku górze). To związanie budowli z ziemią podkreśla kompozycja, w której przeważają linie poziome. Rytm płaszczyźnie nadają linie schodów, gzymsów, balustrad, które (oglądane z większej odległości) sprawiają wrażenie lekko wygiętych łuków. Dekoracja płaszczyzn zostaje podporządkowana układom konstrukcyjnym. Powrót do detali oraz form stosowanych w architekturze klasycznej nie był jej ślepym naśladowaniem. W architekturze renesansu po raz pierwszy pojawiły się sklepienia arkady i portyki.

- **Bazylika św. Piotra na Watykanie** (wł. *Papale Basilica Maggiore di San Pietro in Vaticano*) – zbudowana w latach 1506-1626 rzymskokatolicka bazylika na placu św. Piotra na Watykanie.
- To drugi co do wielkości kościół na świecie (powierzchnia: 23 000 m²; większą świątynią jest tylko Bazylika Matki Boskiej Królowej Pokoju w Jamusukro powierzchnia: 30000 m²) i jedno z najważniejszych świętych miejsc katolicyzmu.
- Wedle tradycji bazylika stoi na miejscu ukrzyżowania i pochówku św. Piotra, uznawanego przez katolików za pierwszego papieża – jego grób leży pod głównym ołtarzem. W bazylice i w jej podziemiach znajdują się także groby innych papieży. W kaplicy Św. Sebastiana znajduje się grób błogosławionego Jana Pawła II.

- Ratusz w Szydłowcu
- Przy projektowaniu i pracach budowlanych zatrudnieni zostali Kasper Fodyga, a później jego brat Albrecht. Fundusze na budowę ratusza, rozpoczęto zbierać w 1599 roku, po trzech latach zebrano wystarczającą sumę. W 1626 roku ukończono budowę bryły ratusza, pozostały tylko zadaszanie i tynk. Trzy lata później ukończono budowę ratusza, a przed frontem ustawiono pręgierz. Na wieży ratusza umieszczono renesansowy hełm (częściowo różniący się od obecnego), niewielkie hełmiki na bocznych wieżyczkach oraz zegar. Ratusz otynkowano na biało a w attyce wymalowano Mękę Pańską metodą sgraffito.

Barok

- Kolejny, po renesansie, styl w architekturze nowożytnej nazywany jest barokiem. Wyodrębniony został w latach późniejszych, bowiem twórcy żyjący w tym okresie uważali się raczej za kontynuatorów renesansu. Kierunek ukształtował się w Rzymie z odmiany późnego renesansu nazywanej stylem dekoracyjnym (tzw. barok rzymski). Umowny czas trwania baroku to okres od połowy XVI do połowy XVIII wieku.

- Barok, podobnie jak renesans, opiera się na wzorach architektury klasycznej, architekci nadal korzystają z prac Vignoli. Jednak sposób korzystania z tych samych elementów jest inny. W starożytności i renesansie poszczególne formy zestawiano ze sobą zachowując umiar i dążąc do harmonijnej, spokojnej kompozycji. Barok te same elementy przeciwstawia sobie, wprowadzając wrażenie ruchu i niepokoju. Kompozycje są dynamiczne, ukształtowane rzeźbiarsko, teatralnie. Bardzo ważną rolę odgrywa dekoracja rzeźbiarska w postaci kartuszy, girland, festonów, a nawet pełnej rzeźby.

Kościół Św. Pawła i Piotra w Krakowie

- Jest to pierwsza budowla architektury barokowej w Krakowie. Ufundowana została dla jezuitów przez króla Zygmunta III Wazę. Plan kościoła wykonał prawdopodobnie Giovanni de Rossis, plan ten był realizowany od 1597 roku - najpierw przez Józefa Britiusa, a następnie modyfikowany przez Giovanniego Marię Bernardoniego. Ostateczny kształt kościołowi nadał w latach 1605-1619 Giovanni Trevano i to on jest autorem fasady, kopuły i wystroju wnętrza

- **Kościół Najświętszego Imienia Jezus w Rzymie** (wł. *La chiesa del Santissimo Nome di Gesù*), zwany również **Kościółem Jezusa** (wł. *Chiesa del Gesù*), lub **Jezus** (wł. *Il Gesù*) – główny, macierzysty kościół zakonu jezuitów w Rzymie.
- Kościół zaprojektowany został przez Giacomo della Porta oraz Jacopo Barozzi da Vignola, na zamówienie zakonu jezuitów, a zbudowany w latach 1568-1584. Autorem elewacji jest della Porta. Świątynia stanowi prototyp wielu barokowych kościołów jezuickich znajdujących się na terenie całej Europy (w tym również w Polsce).
- Wnętrze świątyni nawiązywało jeszcze do wzorców gotyckich i renesansowych. Nowością było jednak wprowadzenie transeptu pozornego, a więc transeptu znacznie krótszego niż w kościołach gotyckich. Kolejnymi różnicami było pojawienie się płytszego prezbiterium, zredukowanie naw bocznych do rzędów kaplic oraz zlikwidowanie (obecnych w gotyku) łuków tęczowych oddzielających prezbiterium od nawy głównej.
- Bibliografia:
- Chachaj J., Drob J., Historia. Czasy nowożytne. Podręcznik dla gimnazjum. Klasa II, Warszawa 2010
- Wikipedia

KONIEC